

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.023.03.2021

Pan
Jarosław Ferenc
Prezydent Miasta Radomska
Urząd Miasta w Radomsku
ul. Tysiąclecia 5
97-500 Radomsko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Radomsku ¹ , ul. Tysiąclecia 5, 97-500 Radomsko.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Ferenc, Prezydent Miasta Radomska ² , od 29 lutego 2016 r. (akta kontroli str. 2 - 10)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od stycznia 2017 r. do 25 października 2021 r. oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Ryszard Lewiński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr I I O/150/2021 z 30 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Prezydent.

³ Dalej: okres objęty kontrolą lub badany okres.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

Gmina Miasto Radomsko (dalej: *Gmina*) w okresie objętym kontrolą, prawidłowo realizowała zadania oświatowe, które finansowane były m.in. ze środków pochodzących z subwencji oświatowej, z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe, z innych dotacji oraz ze środków otrzymanych z innych źródeł. Wartość pozyskanych środków z ww. źródeł stanowiła 52,73% ogółu poniesionych wydatków na zadania oświatowe. W pozostałej części (47,27%) zadania oświatowe Gmina finansowała ze środków własnych. Gmina rzetelnie i zgodnie z przepisami gospodarowała środkami finansowymi pozyskanymi na finansowanie zadań oświatowych. Wysokość przekazanych kwot w ramach udzielonych dotacji⁶ niesamorządowym szkołom i przedszkolom oraz sposób ich rozliczenia były zgodne z przyjętymi przez Radę Miasta Radomska uchwałami oraz z zasadami określonymi w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁷.

Gmina zapewniała warunki do realizacji zadań oświatowych m.in. poprzez prowadzenie odpowiedniej ilości szkół i przedszkoli, zapewnienie odpowiedniej ilości wykwalifikowanych nauczycieli i infrastruktury technicznej w celu realizacji zadań oświatowych. W szkołach prowadzone były również zajęcia dodatkowe dla uczniów. Gmina weryfikowała i potwierdzała prawidłowość danych wykazanych w Systemie Informacji Oświatowej (dalej: SIO).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Rada Miejska w Radomsku (dalej: *Rada Miejska*) w okresie objętym kontrolą nie powołała rady oświatowej⁹. Przewodniczący Rady Miejskiej wyjaśnił, iż Rada powołała Komisję Oświaty, Kultury, Kultury Fizycznej, do kompetencji której należy m.in. działanie w zakresie oświaty i wychowania. Komisja ta badała potrzeby oświatowe, opiniowała budżet w części dotyczącej wydatków na oświatę, projekty sieci publicznych szkół i placówek, projekty prawa miejscowego w sprawach oświaty a także wyrażała opinie i wnioski w innych sprawach dotyczących oświaty. Przewodniczący Rady Miejskiej wyjaśnił również, iż z uwagi na powyższe organ stanowiący doszedł do przekonania, że powoływanie rady oświatowej w sytuacji, gdy działa ww. komisja, byłoby dublowaniem kompetencji przez dwa organy.

(Dowód: akta kontroli str. 570 - 582)

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Na podstawie próby badawczej zawierającej cztery dotacje.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2029 ze zm.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Uprawnienie takie przysługiwało Radzie Miejskiej na podstawie z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm., dalej Prawo oświatowe.

1.2. Prezydent, w okresie objętym kontrolą, przekazywał terminowo Przewodniczącemu Rady Miejskiej, *Informację o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Miasto Radomsko*, za poszczególne lata nauki szkolnej, tj. 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021.

(Dowód akta kontroli str. 77 – 125, 131 – 179, 186 – 234, 244 - 290)

1.3. W roku szkolnym 2016/2017, Gmina w ramach realizacji zadań własnych, prowadziła dziewięć publicznych przedszkoli, w tym jedno przedszkole specjalne, trzy publiczne sześciolatte szkoły podstawowe oraz siedem zespołów szkolno-gimnazjalnych. W skład każdego zespołu szkolno-gimnazjalnego wchodziła publiczna sześciolatte szkoła podstawowa i publiczne gimnazjum. W związku z reformą oświaty, której celem była likwidacja gimnazjów, z dniem 1 września 2017 r. dziesięć publicznych sześciolatte szkół podstawowych zostało przekształconych w dziesięć publicznych ośmiolatte szkół podstawowych, a siedem publicznych gimnazjów zostało zlikwidowanych. Klasy gimnazjalne ze zlikwidowanych publicznych gimnazjów zostały włączone do siedmiu publicznych ośmiolatte szkół podstawowych. W wyniku tych zmian w latach szkolnych 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 Gmina prowadziła dziewięć publicznych przedszkoli (w tym jedno przedszkole specjalne) oraz 10 publicznych ośmiolatte szkół podstawowych. W siedmiu z nich był prowadzone klasy gimnazjalne, które uległy wygaszeniu w roku szkolnym 2019/2020. Do dnia 30 września 2021 r. opisany wyżej stan nie uległ zmianie.

(Dowód: akta kontroli str. 77 – 125, 131 – 179, 186 – 234, 244 – 290, 378 - 408)

1.4. Gmina, w okresie objętym kontrolą, realizowała dodatkowe zadania oświatowe na podstawie porozumień zawartych z innymi gminami. Realizacja zadań dodatkowych polegała na zapewnieniu wychowania przedszkolnego w przedszkolach prowadzonych przez Gminę dla dzieci z gmin Gidle, Gomunice, Żytno, Masłowice, Ładzice, Dobryczyce, Wielgomłyny, z którymi podpisano porozumienia.

(Dowód: akta kontroli str. 481 - 555)

1.5. W 2017 r. Gmina była organem rejestrującym czterech niepublicznych przedszkoli¹⁰, jednej niepublicznej szkoły podstawowej¹¹ i jednego gimnazjum dla dorosłych¹². W 2018 r. nastąpiła rejestracja jednego niepublicznego przedszkola¹³ i wyrejestrowanie niepublicznej szkoły podstawowej i w konsekwencji, na obszarze Gminy na koniec 2018 r. funkcjonowało pięć niepublicznych przedszkoli i gimnazjum dla dorosłych. W 2019 r. wykreślono z rejestru gimnazjum dla dorosłych i wpisano do rejestru jedno niepubliczne przedszkole¹⁴, i w konsekwencji na koniec 2019 r. funkcjonowało sześć niepublicznych przedszkoli. Taki stan rzeczy utrzymywał się w latach 2020-2021 (do 30 września).

(Dowód: akta kontroli str., 460 – 475, 481 - 488)

1.6. W okresie objętym kontrolą, w szkołach prowadzonych przez Gminę średnia liczba uczniów w poszczególnych typach szkół oraz średnia liczba uczniów na oddział szkolny wynosiła:

- w 2017 r. w szkołach podstawowych: 2.863,3 uczniów i 20,5 uczniów na oddział, w klasach gimnazjalnych: 1.193,3 uczniów i 23,7 uczniów na oddział;
- w 2018 r. w szkołach podstawowych: 3.250,3 uczniów i 20,7 uczniów na oddział, w klasach gimnazjalnych: 736 uczniów i 22,8 uczniów na oddział;

¹⁰ Niepubliczne Przedszkole: Centrum Edukacji dla Dzieci „Skrzał” rejestracja 27.08.2009 r., Edukacyjne Centrum dla Dzieci „Bajkowa Kraina” – 30.09.2010 r., Przedszkole Niepubliczne „Nibylandia” – 19.06.2015 r., Przedszkole Niepubliczne „Akademia Myszkki Miki” – 06.11.2017 r.

¹¹ Niepubliczna Szkoła podstawowa nr 1 rejestracja 19.06.2015 r., wykreślenie z rejestru 05.02.2018 r.

¹² Gimnazjum dla dorosłych „Sokrates” rejestracja 01.09.2011 r., wykreślenie z rejestru 01.09.2017 r.

¹³ Niepubliczne Przedszkole „Kubuś Puchatek” rejestracja 07.11.2018 r.

¹⁴ Niepubliczne Przedszkole „Kot w butach” rejestracja 25.09.2019 r.

- w 2019 r. w szkołach podstawowych: 3.521 uczniów i 20,9 uczniów na oddział, w klasach gimnazjalnych 280 uczniów i 12,7 uczniów na oddział;
- w 2020 r. w szkołach podstawowych: 3.486,3 uczniów i 21,1 uczniów na oddział;
- na dzień 30 września 2021 r. w szkołach podstawowych: 3.436,7 uczniów i 21,2 uczniów na oddział.

(Dowód: akta kontroli str. 435)

1.7. Średnioroczna liczba nauczycieli ogółem w przeliczeniu na etat, zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których Gmina była organem prowadzącym, wynosiła w latach 2017-2021 (do 30 września) odpowiednio: 529,34; 534,54; 512,18; 513,59 i 508,23. Średnioroczna liczba nauczycieli pozostawała na względnie stałym poziomie, a zmiana rok do roku zawierała się w granicach +/- 1%, za wyjątkiem roku 2019, w którym nastąpił spadek średniej w porównaniu do 2018 r. o 4,2%.

W 2017 r. średnia liczba nauczycieli dyplomowanych wynosiła 358,21 i jej udział w średniej ogółem wynosił 67,7%. Udział ten stale wzrastał - w 2018 r. o 2,3 punktu procentowego (dalej: p.p.), w 2019 r. o 2,1 p.p., w 2020 r. o 0,8 p.p. i w 2021 r. o 0,4 p.p. i na dzień 30 września 2021 r. wynosił 73,3%.

W 2017 r. średnia liczba nauczycieli mianowanych wynosiła 110,24 i jej udział w średniej ogółem wynosił 20,8%. Udział ten w latach 2018-2020 malał odpowiednio o: 3,6 p.p., 2,7 p.p. i 1 p.p., natomiast w 2021 r. wzrósł o 0,4 p.p. i wynosił 13,9%.

W 2017 r. średnia liczba nauczycieli kontraktowych wynosiła 45,58 i jej udział w średniej ogółem wynosił 8,6%. W 2018 r. udział wzrósł o 1,4 p.p., w 2019 r. zmalał o 0,4 p.p., w 2020 r. ponownie wzrósł o 1,6 p.p. i w 2021 r. ponownie zmalał o 0,6 p.p. i wynosił 10,6%.

W 2017 r. średnia liczba nauczycieli stażystów wynosiła 15,31 i jej udział w średniej ogółem wynosił 2,9%. W 2018 r. udział zmalał o 0,1 p.p., w 2019 r. wzrósł o 1 p.p., w 2020 r. i 2021 r. zmalał o odpowiednio 1,4 p.p. i 0,2 p.p. i wynosił 2,2%.

(Dowód: akta kontroli str. 436)

1.8. W roku szkolnym 2020/2021 w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym była Gmina, nie brakowało nauczycieli w żadnej ze specjalności.

(Dowód: akta kontroli str. 481 - 488)

1.9. Gmina realizowała obowiązek weryfikacji danych zgromadzonych w Systemie Informacji Oświatowej (dalej: SIO). Wydział Edukacji i Kultury Urzędu prowadził statystyki związane z liczbą uczniów, godzinami zajęć przyznanymi danej placówce, a także z liczbą etatów nauczycieli wg stopni awansu zawodowego. Dane te były uzgadniane z placówkami na bieżąco oraz przy okazji każdego aneksu do arkusza organizacyjnego danej placówki oświatowej. Centrum Usług Wspólnych¹⁵ (dalej: CUW), dysponowało umowami o pracę, przekazywanymi przez dyrektorów poszczególnych placówek oświatowych i w konsekwencji posiadało również dane dotyczące etatów nauczycieli w danej placówce. Każdorazowo po otrzymaniu pisma z Ministerstwa Edukacji i Nauki z prośbą o weryfikację danych w SIO, Naczelnik Wydziału Edukacji i Kultury porównywał dane zgromadzone przez ww. Wydział z danymi otrzymanymi z CUW i z raportem wygenerowanym z SIO dla danej placówki. W przypadku rozbieżności - dokonywał odpowiednich zmian w SIO. W trakcie kontroli dokonano sprawdzenia danych zawartych w SIO na dzień 30 września 2020 r. z posiadanymi przez Wydział Edukacji i Kultury dokumentami w zakresie liczby uczniów i nauczycieli dla pięciu szkół podstawowych i nie stwierdzono niezgodności.

¹⁵ Samorządowa jednostka organizacyjna utworzona na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Radomsku nr XXXII/228/16 z 29 listopada 2016 r. Celem działania CUW było zapewnienie szkołom i przedszkolom, dla których Gmina była organem prowadzącym, wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną.

(Dowód: akta kontroli str. 570 – 582, 1163 - 1201)

1.10. W ramach dodatkowych zajęć edukacyjnych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę realizowano zajęcia finansowane z subwencji oświatowej oraz ze środków własnych. Z subwencji finansowano zajęcia reedukacji, logopedii, rewalidacji, socjoterapii. Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej, szkolne koła sportowe oraz ponadobowiązkowe zajęcia z języków obcych finansowane były w całości ze środków własnych Gminy. Natomiast koszty prowadzenia świetlic szkolnych i kół zainteresowań finansowane były w części ze środków subwencji (80% w 2017 r. i 70% w latach pozostałych) i w pozostałej części ze środków własnych. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą tj. w latach 2017-2021 (do 30 września) średnia liczba uczniów objętych zajęciami dodatkowymi wynosiła odpowiednio dla: uczniów korzystających ze świetlicy szkolnej – 1.102, 975, 995, 769, 843, uczestniczących w kołach zainteresowań - 802, 926, 984, 924, 866, uczestniczących w zajęciach z logopedii - 558, 500, 486, 450, 439, uczestniczących w reedukacji – 367, 396, 359, 329, 308, uczestniczących w szkolnych kołach sportowych – 231, 237, 257, 257, 206, korzystających z gimnastyki korekcyjnej - 122, 146, 152, 104, 32, uczestniczących w rewalidacji – czterech, czterech, pięciu, czterech siedmiu, uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych – jeden, sześciu, czterech, pięciu, sześciu. W zajęciach z języka obcego (pozaobowiązkowego) w latach 2019 - 2021 (do 30 września) uczestniczyło średnio odpowiednio: ośmiu, ośmiu i 55 uczniów zaś z zajęć sfinansowanych przez Łódzki Związek Sportowy uczestniczyło w latach 2020 - 2021 (do 30 września) odpowiednio 20 i 20 uczniów.

(Dowód: akta kontroli str. 437 - 438)

1.11. W roku szkolnym 2018/2019 do egzaminów po ósmej klasie szkoły podstawowej przystąpiło 435 uczniów. Żaden z uczniów nie uzyskał uśrednionego wyniku z egzaminów w wysokości 100%. Wynik w zakresie od 50% do 99% uzyskało 243 uczniów (55,9% populacji), a wynik poniżej 50% – 192 uczniów (44,1% populacji). W roku szkolnym 2019/2020 do egzaminów po ósmej klasie szkoły podstawowej przystąpiło 360 uczniów. Żaden z uczniów nie uzyskał uśrednionego wyniku z egzaminów w wysokości 100%. Wynik w zakresie od 50% do 99% oraz poniżej 50% uzyskało po 180 uczniów (po 50% populacji). W następnym roku szkolnym 2020/2021 również żaden spośród 406 uczniów, którzy przystąpili do egzaminów, nie uzyskał uśrednionego wyniku z egzaminów w wysokości 100%. Wynik w zakresie od 50% do 99% uzyskało 232 uczniów (57,1% populacji), a wynik poniżej 50% – 174 (42,9% populacji). Z powyższego wynika, iż w roku szkolnym 2020/2021 większa liczba uczniów uzyskała uśredniony wynik z egzaminów w zakresie od 50% do 99% – wzrost o 7,1 punktu procentowego.

(Dowód: akta kontroli str. 439)

1.12. W okresie objętym kontrolą, szkoły, dla których Gmina była organem prowadzącym, oraz indywidualni uczniowie tych szkół uczestniczyli w olimpiadach, konkursach i turniejach. Wydarzenia te organizowane były na szczeblu międzynarodowym, ogólnopolskim, regionalnym i powiatowym. Uczniowie szkół prowadzonych przez Gminę w ww. konkursach osiągnęli następujące rezultaty:

- w roku 2017: jeden laureat (biologia) i dwóch finalistów (biologia, j. angielski) w kuratorskich konkursach przedmiotowych¹⁶ oraz jeden laureat w konkursie historycznym;
- w roku 2018: trzech laureatów (WOS, j. polski, matematyka) i czterech finalistów (biologia, matematyka, historia, j. angielski) w kuratorskich konkursach

¹⁶ Organizatorem było Łódzkie Kuratorium Oświaty.

- przedmiotowych¹⁷, jeden laureat w międzynarodowym konkursie Kangur Matematyczny, jeden laureat w ogólnopolskim konkursie z j. angielskiego;
- w roku 2019: pięciu laureatów (WOS, j. polski, historia, biologia) i dwóch finalistów (j. polski) w kuratorskich konkursach przedmiotowych¹⁸ oraz jeden laureat w konkursie historycznym;
 - w roku 2020: trzech laureatów (matematyka, j. niemiecki, chemia) i trzech finalistów (matematyka, j. niemiecki, j. angielski) w kuratorskich konkursach przedmiotowych¹⁹ oraz jeden laureat w konkursie historycznym;
 - w roku 2021: jeden laureat (biologia) i jeden finalistę (biologia) w kuratorskich konkursach przedmiotowych²⁰ oraz jeden finalistę w Interdyscyplinarnym Konkursie Ekologicznym.

(Dowód: akta kontroli str. 583 - 584)

1.13. W Urzędzie prowadzone były dwa rejestry skarg: *Rejestr skarg na działalność Prezydenta miasta i działalność Rady Miejskiej* i *Rejestr skarg i wniosków*. Na podstawie ww. rejestrów ustalono, że do Urzędu, w okresie objętym kontrolą wpłynęło odpowiednio 16 i osiem skarg. Żadna ze skarg nie dotyczyła funkcjonowania szkół, przedszkoli i placówek oświatowych.

(Dowód: akta kontroli str. 845 - 862)

1.14. W okresie od 2017 r. do 30 września 2021 r. na Gminę nie zostały nałożone dodatkowe obowiązki w zakresie zadań oświatowych. Prezydent wyjaśnił, iż zwiększenie wydatków ze środków własnych Gminy na zadania oświatowe było spowodowane m.in.: wzrostem poziomu wynagrodzeń pracowników pedagogicznych, wzrostem wynagrodzenia minimalnego, realizacją przepisów dotyczących liczebności uczniów w klasach, koniecznością zapewnienia dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wzrostem kosztów utrzymania szkół (wzrostem cen energii, wody, wywozu śmieci, kosztów remontów itd.). Gmina otrzymała od administracji rządowej pomoc rzeczową dotyczącą ochrony osobistej związanej z COVID-19. W roku szkolnym 2020/2021 szkoły otrzymały termometry bezdotykowe, stojaki i płyny do dezynfekcji oraz maseczki. Natomiast przedszkola otrzymały termometry bezdotykowe, maseczki, rękawiczki i płyny do dezynfekcji. W roku szkolnym 2021/2022 przedszkola otrzymały maseczki, płyny dezynfekcyjne i termometry bezdotykowe. W placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym była Gmina, nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli lub obniżania pensum godzin nauczycieli w związku z COVID-19. Od 25 marca 2020 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej²¹ nastąpiła zmiana funkcjonowania placówek oświatowych polegająca na objęciu uczniów nauczaniem zdalnym. Prezydent wyjaśnił, że w tym sposobie nauczania bardzo pomocnym okazał się dziennik elektroniczny. Natomiast dużym utrudnieniem dla uczniów był brak komputerów i brak dostępu do Internetu. Gmina, z programu pomocowego „Zdalna Szkoła +” zorganizowanego przez Ministerstwo Cyfryzacji, pozyskało kwotę 215 tys. zł. Za ww. kwotę zakupiono 105 laptopów i wraz z 12 laptopami, które zakupiono wcześniej, przekazano je do szkół. Szkoły wypożyczyły te komputery uczniom w celu realizacji nauczania zdalnego. Natomiast dla uczniów, którzy mieli utrudniony dostęp do Internetu przygotowano materiały do nauczania w formie papierowej. Jak wyjaśnił Prezydent, w szkołach i przedszkolach nie wystąpiły problemy dotyczące braku nauczycieli, w tym nauczycieli kierunkowych, braku sal

¹⁷ Organizatorem było Łódzkie Kuratorium Oświaty.

¹⁸ Organizatorem było Łódzkie Kuratorium Oświaty.

¹⁹ Organizatorem było Łódzkie Kuratorium Oświaty.

²⁰ Organizatorem było Łódzkie Kuratorium Oświaty.

²¹ Rozporządzenie z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz.493).

lekcyjnych, braku pracowników obsługi, pracowników kuchni, pracowników technicznych.

(Dowód: akta kontroli str. 484 - 488)

1.15. W okresie objętym kontrolą wszystkie dzieci uczestniczące w postępowaniach rekrutacyjnych do przedszkoli prowadzonych przez Gminę zostały do nich przyjęte.

(Dowód: akta kontroli str. 481 – 488, 498 - 530)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina zapewniła warunki do realizacji zadań oświatowych na jej obszarze. Gmina w pełni realizowała obowiązkowe zadania oświatowe, w tym zapewniała miejsca dla wszystkich chętnych dzieci z jej terenu w prowadzonych przedszkolach. Zorganizowała również wychowanie przedszkolne w ww. przedszkolach dla dzieci z gmin ościennych na podstawie zawartych z nimi porozumień. W szkołach prowadzonych przez Gminę realizowane były również dodatkowe zajęcia dla uczniów, które w części finansowane były ze środków własnych Gminy. W wyniku sprawdzenia danych zawartych w SIO na dzień 30 września 2020 r. z posiadanymi przez Wydział Edukacji i Kultury dokumentami w zakresie ilości uczniów i nauczycieli dla 5 szkół podstawowych i nie stwierdzono niezgodności. Prezydent corocznie z zachowaniem terminów ustawowych przedstawiał organowi stanowiącemu informację o stanie realizacji zadań oświatowych.

OBSZAR

2. Finansowanie zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Rada Miejska, w dniu 22 grudnia 2016 r., po uzyskaniu informacji²² o wysokości planowanej części oświatowej subwencji ogólnej na 2017 r. w kwocie 28 487 441 zł, uchwaliła²³ budżet Miasta Radomska na rok 2017, w którym wysokość subwencji określono zgodnie z treścią ww. pisma. Wskutek zmiany w trakcie roku wysokości zaplanowanej części oświatowej subwencji ogólnej na kwotę 28 410 262 zł oraz przyznania na rok 2017 kwoty 50 000 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, Rada Miejska podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę budżetową Miasta Radomska na rok 2017²⁴.

(Dowód: akta kontroli str. 11 – 22, 291 - 308)

Rada Miejska, w dniu 21 grudnia 2017 r., po uzyskaniu informacji²⁵ o wysokości planowanej części oświatowej subwencji ogólnej na 2018 r. w kwocie 28 846 018 zł, podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Radomska na 2018 r.²⁶, w której wysokość subwencji określono zgodnie z treścią ww. pisma. Wskutek zmiany w trakcie roku wysokości zaplanowanej części oświatowej subwencji ogólnej na kwotę 28 649 635 zł oraz przyznania ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 31 188 zł i 16 681 zł, Rada Miejska podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę budżetową Miasta Radomska na 2018 r.²⁷.

(Dowód: akta kontroli str. 23 – 36, 309 - 328)

²² Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016 r.

²³ Uchwała Rady Miejskiej z 22 grudnia 2016 r. nr XXXIII/233/16 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Radomska na rok 2017.

²⁴ Uchwała Rady Miejskiej nr XLVII/375/17 z 21 grudnia 2017 r.

²⁵ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r.

²⁶ Uchwała Rady Miejskiej nr XLVII/373/17 z 21 grudnia 2017 r.

²⁷ Uchwała Rady Miejskiej nr III/13/18 z 19 grudnia 2018 r.

Rada Miejska, w dniu 19 grudnia 2018 r, po uzyskaniu informacji²⁸, iż planowana wysokość części oświatowej subwencji ogólnej na 2019 r., wynosi 29 607 406 zł, podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Radomska na 2019 r.²⁹, w której wysokość subwencji określono zgodnie z treścią ww. informacji. Wskutek zmiany wysokości części oświatowej subwencji ogólnej wynoszącej 29 118 097 zł³⁰, przyznania kwoty 36 822 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej³¹, zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 657 342 zł³², przyznania kwoty 10 000 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej³³, przyznania kwoty 52 658 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej³⁴, Rada Miejska podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę budżetową Miasta Radomska na 2019 r.³⁵. Ogółem wartość części oświatowej subwencji ogólnej (w tym rezerwy) na rok 2019 wyniosła 29 874 919 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 37 – 47, 329 - 348)

Rada Miejska, w dniu 19 grudnia 2019 r, po uzyskaniu informacji³⁶, iż planowana wysokość części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r., wynosi 29 459 833 zł, podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Radomska na 2020 r.³⁷, w której wysokość subwencji określono zgodnie z treścią ww. informacji. Wskutek zmiany wysokości części oświatowej subwencji ogólnej wynoszącej 29 367 963 zł³⁸, przyznania kwoty 29 851 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej³⁹, zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 195 500 zł⁴⁰, przyznania kwoty 144 746 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej⁴¹, Rada Miejska oraz Prezydent podjęli uchwały zmieniające uchwałę budżetową Miasta Radomska na 2020 r.⁴². Ogółem wartość części oświatowej subwencji ogólnej (w tym rezerwy) na rok 2020 została zaplanowana w budżecie Miasta Radomska w wysokości 29 738 060 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 48 – 58, 349 - 364)

Rada Miejska, w dniu 18 grudnia 2020 r, po uzyskaniu informacji⁴³, iż planowana wysokość części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r., wynosi 30 255 729 zł, podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Radomska na 2021 r.⁴⁴, w której wysokość subwencji określono zgodnie z treścią ww. informacji. Wskutek zmiany wysokości części oświatowej subwencji ogólnej wynoszącej 29 763 030 zł⁴⁵, Rada Miejska podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę budżetową Miasta Radomska na 2021 r.⁴⁶.

(Dowód: akta kontroli str. 59 – 69, 365 - 377)

2.2. Dochody Gminy na realizację zadań oświatowych w latach 2017-2021 (30 września) utrzymywały się na względnie stałym poziomie i wynosiły odpowiednio 32 710,1 tys. zł, 32 632,6 tys. zł (spadek o 0,24%), 33 572,9 tys. zł (wzrost o 2,9%), 33 275,4 tys. zł (spadek o 0,9%) i 28 407,1 tys. zł.

²⁸ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2018 r.

²⁹ Uchwała Rady Miejskiej nr III/16/18 z 19 grudnia 2018 r.

³⁰ Pismo z dnia 13 lutego 2019 r.

³¹ Pismo z dnia 11 września 2019 r.,

³² Pismo z 13 września 2019 r.

³³ Pismo z 22 listopada 2019 r.

³⁴ Pismo z 28 listopada 2019 r.

³⁵ Uchwała Rady Miejskiej nr XIV/152/19 z 19 grudnia 2019 r.

³⁶ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 października 2019 r.

³⁷ Uchwała Rady Miejskiej nr XIV/155/19 z dnia 19 grudnia 2019 r.

³⁸ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 kwietnia 2020 r.

³⁹ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 lipca 2020 r.

⁴⁰ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 27 listopada 2020 r.

⁴¹ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 listopad 2020 r.

⁴² Zarządzenie nr 222/2020 Prezydenta w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2020.

⁴³ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2020 r.

⁴⁴ Uchwała Rady Miejskiej nr XXV/266/20 z 18 grudnia 2020 r.

⁴⁵ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 lutego 2021 r.

⁴⁶ Uchwała Rady Miejskiej nr XXVIII/298/21 z dnia 26 marca 2021 r.

Źródłami uzyskanych dochodów były:

- w 2017 r.: część oświatowa subwencji ogólnej 28 460,3 tys. zł (w tym środki z rezerwy części oświatowej 50 tys. zł), dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe 2 649,2 tys. zł, pozostałe dotacje na zadania oświatowe 1 206,6 tys. zł oraz środki z innych źródeł 394 tys. zł,
- w 2018 r.: część oświatowa subwencji ogólnej 28 697,5 tys. zł (w tym środki z rezerwy części oświatowej 47,9 tys. zł), dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe 2 243 tys. zł, pozostałe dotacje na zadania oświatowe 808,8 tys. zł oraz środki z innych źródeł 883,3 tys. zł,
- w 2019 r.: część oświatowa subwencji ogólnej 29 874,9 tys. zł (w tym środki z rezerwy części oświatowej 99,5 tys. zł), dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe 2 159,9 tys. zł, pozostałe dotacje na zadania oświatowe 343,9 tys. zł oraz środki z innych źródeł 1 194,2 tys. zł,
- w 2020 r.: część oświatowa subwencji ogólnej 29 738,1 tys. zł (w tym środki z rezerwy części oświatowej 174,6 tys. zł), dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe 2 224,6 tys. zł, pozostałe dotacje na zadania oświatowe 215 tys. zł oraz środki z innych źródeł 1 097,8 tys. zł,
- do 30 września 2021 r.: część oświatowa subwencji ogólnej 25 381,8 tys. zł (w tym środki z rezerwy części oświatowej 107,1 tys. zł), dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe 1 930,6 tys. zł, pozostałe dotacje na zadania oświatowe 108,6 tys. zł oraz środki z innych źródeł 986 tys. zł.

Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy w 2017 r. wynosił 17,01%, przy czym: udział dochodów z tytułu części oświatowej subwencji wynosił 14,8%, udział dochodów z dotacji z budżetu państwa 1,38%, udział dochodów z pozostałych dotacji i innych źródeł wynosił 0,83%. W kolejnych latach udziały te wynosiły odpowiednio:

- w 2018 r.: 17,37% (wzrost o 0,36 p.p.), 15,28 (wzrost o 0,48 p.p.), 1,19% (spadek o 0,19 p.p.), 0,9% (spadek o 0,07 p.p.);
- w 2019 r.: 15,44% (spadek o 1,93 p.p.), 13,74 (spadek o 1,54 p.p.), 0,99% (spadek o 0,2 p.p.), 0,71% (spadek o 0,19 p.p.);
- w 2020 r.: 13,84% (spadek o 1,6 p.p.), 12,37% (spadek o 1,37 p.p.), 0,93% (spadek o 0,06 p.p.), 0,55% (spadek o 0,16 p.p.)
- na dzień 30.09.2021 r.: 14,18%, 12,67%, 0,96% i 0,55%.

Spadek udziału dochodów z poszczególnych źródeł finansowania na realizację zadań oświatowych w dochodach ogółem Gminy, który nastąpił w 2019 r. i 2020 r., był spowodowany wzrostem wartości dochodów ogółem Gminy, który w 2019 r. wyniósł 15,8% i w 2020 r. 10,5%

(Dowód: akta kontroli str. 692 - 776, 440 - 441)

2.3. W okresie objętym kontrolą, w Gminie nie wystąpiły przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z otrzymaniem subwencji w wysokości wyższej od należnej.

(Dowód: akta kontroli str. Pytanie2/1)

2.4. Łączna wartość wydatków poniesionych przez Gminę na realizację zadań oświatowych w latach 2017 – 2021 (30 września) wynosiła 304 586,9 tys. zł. Otrzymane środki z subwencji oświatowej (w tym środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej) Gmina w całości wydatkowała na realizację zadań oświatowych. Wydatki sfinansowane z subwencji oświatowej w 2017 r. wynosiły 28 460,3 tys. zł, a ich udział w wydatkach na zadania oświatowe ogółem wynosił 47,22%. W kolejnych latach wartości te przedstawiały się następująco: w 2018 r. 28 697,5 tys. zł (48,05%), w 2019 r. 29 874,9 tys. zł (46,51%), w 2020 r. 29 738,1 tys. zł (45,83%) i do dnia 30 września 2021 r. 25 381,8 tys. zł (45,76%).

(Dowód: akta kontroli str. 443 - 444)

Gmina w okresie objętym kontrolą otrzymała dotacje z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych w wysokości ogółem: w 2017 r. 2 649,2 tys. zł, w 2018 r. 2 243 tys. zł, w 2019 r. 2 159,9 tys. zł, w 2020 r. 2 224,6 tys. zł i na dzień 30 września 2021 r. 1 930,6 tys. zł. W poszczególnych latach rodzaj tych dotacji i ich wysokość dotyczyły:

- dofinansowania zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w wysokości: w 2017 r. 1 360,3 tys. zł, w 2018 r. 1 370 tys. zł, w 2019 r. 1 491,4 tys. zł, w 2020 r. 1 621,1 tys. zł i na dzień 30 września 2021 r. 1 262,1 tys. zł;
- sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w wysokości: w 2017 r. 527,3 tys. zł, w 2018 r. 405,7 tys. zł, w 2019 r. 284,5 tys. zł, w 2020 r. 368,3 tys. zł i na dzień 30 września 2021 r. 329,3 tys. zł;
- dofinansowania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w wysokości: w 2017 r. 505,7 tys. zł, w 2018 r. 427,4 tys. zł, w 2019 r. 384 tys. zł, w 2020 r. 235,2 tys. zł i na dzień 30 września 2021 r. 166,1 tys. zł;
- sfinansowania innych zadań w wysokości: w 2017 r. 255,9 tys. zł, w 2018 r. 40 tys. zł.

(Dowód: akta kontroli str. 442)

W wyniku szczegółowej kontroli wydatkowania środków finansowych z nw. dotacji z budżetu państwa stwierdzono, że na:

- sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w roku 2017 wydatkowano kwotę 527,3 tys. zł, nie stwierdzono przy tym przypadków wydatkowania środków finansowych z dotacji niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w roku 2019 wydatkowano kwotę 384 tys. zł, w tym na: stypendia szkolne – 362 tys. zł, zasiłki szkolne – 7,4 tys. zł, wyprawkę szkolną – 14,5 tys. zł, środki z dotacji zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem,
- dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w roku 2020 wydatkowano kwotę 1 621,1 tys. zł, w tym wynagrodzenia dla nauczycieli i dla pozostałych pracowników przedszkoli - 1 240,2 tys. zł, zakup energii cieplnej i energii elektrycznej, zakup gazu, zakup materiałów biurowych, zakup środków czystości itd. – 49,4 tys. zł, remonty: części elewacji budynku przedszkola, instalacji elektrycznej, korytarza wejściowego, sali zajęć – 41,9 tys. zł, udzielenie dotacji dla przedszkoli niepublicznych w wysokości – 289,5 tys. zł. Środki z dotacji zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem.

(Dowód: akta kontroli str. 883)

Gmina na realizację zadań oświatowych otrzymała także dotacje z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego (dalej: RPOWŁ) na lata 2014-2020 w wysokości: w 2017 r. – 1 206,6 tys. zł, w 2018 r. – 808,8 tys. zł, w 2019 r. – 343,9 tys. zł, w 2020 r. – 215 tys. zł. Środki te zostały wykorzystane na termomodernizację budynków szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę.

W wyniku kontroli dokumentów potwierdzających dokonanie wydatków na termomodernizację budynków w 2018 r. poniesionych w wysokości 808,8 tys. zł, nie stwierdzono nieprawidłowości.

(Dowód: akta kontroli str. 443 – 444, 1022 – 1084)

Gmina realizację zadań oświatowych finansowała środkami pozyskanymi z innych źródeł tj. z: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Erasmus+ i ze środków uzyskanych za pobyt dzieci z innych gmin w przedszkolach, dla których Gmina była organem prowadzącym. Środki te, otrzymywane na podstawie porozumień, wystarczały na realizację zadań oświatowych, tj. pobyt dzieci w przedszkolach.

Wysokość wydatków sfinansowanych z ww. źródeł wynosiła: w 2017 r. – 394 tys. zł, w 2018 r. – 883,3 tys. zł, w 2019 r. – 1 194,2 tys. zł, w 2020 r. – 1 097,8 tys. zł i do 30.09.2021 r. – 986 tys. zł. Szczegółową kontrolą objęto wydatki z dwóch umów sfinansowane przez WFOŚiGW w Łodzi w 2019 r. w ramach Programu Edukacji Ekologicznej realizowanego w ośmiu szkołach i przedszkolach⁴⁷. Łączna wartość skontrolowanych wydatków udokumentowana fakturami zakupu usług i materiałów wynosiła 50 735,1 zł. Stwierdzono, iż wydatki zostały poniesione zgodnie z zawartymi umowami.

(Dowód: akta kontroli str. 443 – 444, 1126 - 1127)

Gmina na realizację zadań oświatowych, oprócz wydatkowania środków pochodzących z ww. źródeł, dokonywała wydatków ze środków własnych w łącznej wysokości 143 988,8 tys. zł, co stanowiło 47,27% wydatków ogółem poniesionych przez Gminę na zadania oświatowe .

Wysokość tych wydatków w latach 2017-2021 (do 30 września) wynosiła odpowiednio 27 563,5 tys. zł (45,73% wydatków na zadania oświatowe ogółem), 27 091,3 tys. zł (45,36%), w 2019 r. 30 663,6 tys. zł (47,74%), w 2020 r. 31 610,9 zł (48,72%) i 27 059,5 tys. zł (48,79%).

Środki własne Gminy były wydatkowane na: wydatki osobowe, doszkalaćcie nauczycieli, zakup pomocy dydaktycznych, bieżące utrzymanie placówek, remont placówek, realizację zaleceń zawartych w opiniach z poradni psychologiczno-pedagogicznej, obsługę funduszu socjalnego.

W 2018 r. nastąpił spadek udziału środków własnych Gminy o 0,37 p.p. w wydatkach ogółem na zadania oświatowe i spadek o 0,83 p.p. środków z subwencji. W 2019 r. udział środków własnych Gminy wzrósł o 2,38 p.p., a udział środków z subwencji wzrósł o 1,54 p.p. W 2020 r. udział środków własnych wzrósł o 0,98 p.p., a udział subwencji wzrósł o 0,68 p.p.

(Dowód: akta kontroli str. 443 - 444)

2.5. Wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w gimnazjach, w szkołach podstawowych oraz w przedszkolach, dla których Gmina była organem prowadzącym, wynosiły: w 2017 r. 29 648,1 tys. zł, w 2018 r. 31 187,4 tys. zł (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 4,9%), w 2019 r. 33 294,4 tys. zł (wzrost o 6,8%), w 2020 r. 35 208 tys. zł (wzrost o 5,7%) i na dzień 30 września 2021 r. 27 398,7 tys. zł. Struktura wynagrodzenia wg stopni awansu zawodowego nauczycieli (nauczyciel dyplomowany, nauczyciel mianowany, nauczyciel kontraktowy, nauczyciel stażysta) wynosiła w 2017 r. odpowiednio: 74,7%, 17,8%, 5,8% i 1,7%. W latach następnych struktura ta wynosiła odpowiednio: w 2018 r. 76,6%, 15,0%, 6,7% i 1,7%; w 2019 r. 78,5%, 12,8%, 6,4% i 2,3%; w 2020 r. 79,2%, 11,6%, 7,7% i 1,5%; w 2021 r. 79,5%, 11,9%, 7,3% i 1,3%.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat dla nauczyciela stażysty w 2017 r. wyniosły 33 197 zł, w 2018 r. 34 676 zł (wzrost o 4,5%), w 2019 r. 38 547 zł (wzrost o 11,2%), w 2020 r. 43 160 zł (wzrost o 12%), w 2021 r. na dzień 30 września 2021 r. 31 862 zł.

⁴⁷ Program Edukacji Ekologicznej pn.: „Ekoprzedzszkolak poznaje tajemnice wody –obserwuje, bada, eksperymentuje”, realizowany w Publicznym Przedszkolu nr 1. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 29.991,48 zł; Źródło wody – źródłem życia” realizowany w Publicznym Przedszkolu nr 2. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 20.743,65 zł; „Wodny świat” realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 15.363,56 zł; „Nie przelewaj! Jak racjonalnie korzystać z wody” realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 20.179,00 zł; „Czyste powietrze – zdrowe życie” realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej nr 8. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 13.220,92 zł; „Super zdrowie masz, gdy o porządek wokół dbasz” realizowany w Publicznym Przedszkolu nr 3. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 5.897,85 zł; „Bezcenna woda” realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 1.460,00 zł.; Program Edukacji Ekologicznej pn. „Czyste powietrze – zdrowy przedszkolak” realizowany w Publicznym Przedszkolu nr 3. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 18.507,93 zł; „Na tropie czystego powietrza” realizowany w Publicznym Przedszkolu nr 10. Wysokość poniesionych wydatków w 2019 r. wyniosła 13.647,36 zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat dla nauczyciela kontraktowego w 2017 r. wyniosły 37 142 zł, w 2018 r. 39 131 zł (wzrost o 5,4%), w 2019 r. 43 688 zł (wzrost o 11,6%), w 2020 r. 47 228 zł (wzrost o 8,1%), w 2021 r. na dzień 30 września 2021 r. 36 785 zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat dla nauczyciela mianowanego w 2017 r. wyniosły 47 963 zł, w 2018 r. 51 118 zł (wzrost o 6,6%), w 2019 r. 57 109 zł (wzrost o 11,7%), w 2020 r. 58 762 zł (wzrost o 2,9%), w 2021 r. na dzień 30 września 2021 r. 46 296 zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat dla nauczyciela dyplomowanego w 2017 r. wyniosły 61 862 zł, w 2018 r. 63 822 zł (wzrost o 3,2%), w 2019 r. 70 804 zł (wzrost o 10,9%), w 2020 r. 74 475 zł (wzrost o 5,2%), w 2021 r. na dzień 30 września 2021 r. 58 486 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 447 - 448)

2.6. W budżecie Gminy w latach 2017-2021 zaplanowano środki finansowe na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości odpowiednio: 271,3 tys. zł, 279,8 tys. zł, 250,7 tys. zł, 261,7 tys. zł i 272,6 tys. zł. Wysokość zaplanowanych środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli stanowiła w 2017 r. 1,32% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli w szkołach. W latach 2018-2021 wysokość zaplanowanych środków stanowiła odpowiednio: 1,24%, 1,04%, 1% oraz 1,03% i była wyższa niż minimum określone na poziomie 1% dla lat 2017-2018 i na poziomie 0,8% dla lat 2020-2021 w art. 70a ust. 1 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁴⁸.

(Dowód: akta kontroli str. Rb-28S, 445 - 446)

2.7. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracyjnych i obsługi w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym była Gmina oraz w CUW i w Urzędzie wynosiły łącznie w 2017 r. 8 322,1 tys. zł, w 2018 r. 8 949,3 tys. zł (wzrost o 7,5%), w 2019 r. 9 243,9 tys. zł (wzrost o 3,3%), w 2020 r. 10 109,3 tys. zł (wzrost o 9,4%) i na 30 września 2021 r. 8 369 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracyjnych w szkołach i przedszkolach wynosiły: w 2017 r. 1 567,1 tys. zł, w 2018 r. 1 689,3 tys. zł (wzrost o 7,8%), w 2019 r. 1 809,5 tys. zł (wzrost o 7,1%), w 2020 r. 2 035,1 tys. zł (wzrost o 12,5%) i na 30 września 2021 r. 1 602,1 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia pracowników obsługi w szkołach i przedszkolach wynosiły: w 2017 r. 5 722,3 tys. zł, w 2018 r. 6 082,1 tys. zł (wzrost o 6,3%), w 2019 r. 6 295,2 tys. zł (wzrost o 3,5%), w 2020 r. 7 802,8 tys. zł (wzrost o 23,9%) i na 30 września 2021 r. 5 857,3 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia pracowników CUW wynosiły: w 2017 r. 899,3 tys. zł, w 2018 r. 1 020,5 tys. zł (wzrost o 13,5%), w 2019 r. 967,6 tys. zł (spadek o 5,2%), w 2020 r. 983,4 tys. zł (wzrost o 1,6%) i na 30 września 2021 r. 768,2 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia pracowników Urzędu wynosiły: w 2017 r. 133,4 tys. zł, w 2018 r. 157,3 tys. zł (wzrost o 18% w stosunku do roku poprzedniego), w 2019 r. 171,5 tys. zł (wzrost o 9%), w 2020 r. 173 tys. zł (wzrost o 0,9%) i na 30 września 2021 r. 141,3 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat dla:

- pracowników administracji zatrudnionych w szkołach i przedszkolach wynosiły w 2017 r. 38 751 zł, w 2018 r. 38 490 zł (spadek o 0,7%), w 2019 r. 39 142 zł (wzrost o 1,7%), w 2020 r. 45 898 zł (wzrost o 17,3%) i na 30 września 2021 r. 35 826 zł,
- pracowników obsługi zatrudnionych w szkołach i przedszkolach wynosiły w 2017 r. 28 314 zł, w 2018 r. 30 571 zł (wzrost o 8,0%), w 2019 r. 32 061 zł

⁴⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762

(wzrost o 4,9%), w 2020 r. 40 225 zł (wzrost o 25,5%) i na 30 września 2021 r. 30 896 zł,

- pracowników zatrudnionych w CUW wynosiły w 2017 r. 46 502 zł, w 2018 r. 53 654 zł (wzrost o 15,4%), w 2019 r. 48 722 zł (spadek o 9,2%), w 2020 r. 49 374 zł (wzrost o 1,3%) i na 30 września 2021 r. 38 896 zł,
- pracowników zatrudnionych w Urzędzie wynosiły w 2017 r. 53 132,6 zł, w 2018 r. 55 402,8 zł (wzrost o 4,3%), w 2019 r. 57 166,1 zł (wzrost o 3,2%), w 2020 r. 57 684,9 zł (wzrost o 0,9%) i na 30 września 2021 r. 47 095,8 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 454 - 459)

2.8. Prezydent wspierał edukację uczniów szczególnie uzdolnionych i corocznie przyznawał stypendia dla dzieci i młodzieży za wybitne osiągnięcia w nauce oraz za wybitne osiągnięcia artystyczne. Łączna kwota przeznaczona na stypendia wynosiła: w 2017 r. 32,5 tys. zł, w 2018 r. 33,9 tys. zł, w 2019 r. 33,5 tys. zł, w 2020 r. 31,2 tys. zł. Gmina wręczała, także nagrody rzeczowe szkołom i uczniom, w tym za współzawodnictwo sportowe oraz osiągnięcia w konkursach.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.9. W szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę wydatki na realizację zadań oświatowych przypadające średnio na jednego ucznia w latach 2017-2021 (do 30 września) wynosiły odpowiednio 8 823,6 zł, 7 920,5 zł (spadek o 10,2%), 9 313,2 zł (wzrost o 17,6%), 10 411,3 zł (wzrost o 11,8%) oraz 8 952,4 zł. W gimnazjach wydatki na oświatę w przeliczeniu na jednego ucznia wynosiły w latach 2017-2019 odpowiednio 7 635,7 zł, 8 974,4 zł (wyższe o 17,5%) i 9 048,2 zł (wzrost o 0,8%).

(Dowód: akta kontroli str. 452)

2.10. Dane wykazane w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata od 2017 r. do 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na realizację zadań oświatowych były zgodne z ewidencją księgową.

(Dowód: akta kontroli str. Rb-27S i Rb28S, wydruki)

2.11. Jak wyjaśnił Prezydent, Gmina nie zaciągała zobowiązań finansowych na pokrycie wydatków ponoszonych na realizację zadań oświatowych.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.12. W okresie objętym kontrolą Gmina udzieliła dotacje⁴⁹ niesamorządowym szkołom publicznym i przedszkolom w wysokości:

- w 2017 r. 1 135,7 tys. zł, z tego przekazano: niepublicznej szkole podstawowej - 88,3 tys. zł, gimnazjum - 54,9 tys. zł i trzem przedszkolom o łącznej wartości - 992,5 tys. zł;
 - w 2018 r. 1 320,1 tys. zł, z tego przekazano gimnazjum - 24,3 tys. zł, i trzem przedszkolom łącznie - 1 295,8 tys. zł;
 - w 2019 r. 2 292,8 tys. zł, z tego przekazano: gimnazjum - 15,3 tys. zł i czterem przedszkolom łącznie - 2 277,5 tys. zł;
 - w 2020 r. 2.426,2 tys. zł przekazano pięciu przedszkolom;
 - na dzień 30 września 2021 r. 2 004,9 tys. zł przekazano pięciu przedszkolom.
- W wyniku szczegółowej kontroli trybu udzielania i rozliczenia dotacji udzielonej:
- przedszkolu niepublicznemu w 2020 r. w wysokości 730,2 tys. zł,
 - niepublicznemu przedszkolu w 2019 r. w wysokości 649,3 tys. zł,
 - gimnazjum dla dorosłych w 2018 r. w wysokości 24,3 tys. zł,
 - niepublicznej szkoły podstawowej j w 2017 r. w wysokości 87,9 tys. zł,

⁴⁹ Jedno z przedszkoli zostało zarejestrowane w listopadzie 2017 r. Wniosek o dotację został złożony 25.09.2017 r. tj. przed wpisem do ewidencji. Wniosek o dotację dla tego przedszkola został rozpatrzony przez Prezydenta negatywnie ponieważ dotacje przysługują dla przedszkoli wg stanu na 30 września danego roku.

stwierdzono, iż wysokość dotacji oraz sposób ich przyznania były zgodne z zasadami określonymi w ustawie finansowaniu zadań oświatowych, w uchwale Rady Miejskiej w Radomsku XXIII/140/16 z 1.03.2016 w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji przedszkolom i szkołom niepublicznym niezaliczonym do sektora finansów publicznych, funkcjonującym na terenie Miasta Radomska, a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania oraz w uchwałach zmieniających⁵⁰ ww. uchwałę.

(Dowód: akta kontroli str. 453, 884 – 1016)

2.13. Pracownicy Urzędu przeprowadzili kontrole bezpośrednie w zakresie prawidłowości pobrania i wykorzystania przyznanych dotacji niesamorządowym szkołom i przedszkolom. W badanym okresie kontrole zostały przeprowadzone:

- w 2018 r. w dwóch przedszkolach niepublicznych,
- w 2019 r. w jednym przedszkolu niepublicznym,
- w 2020 r. w dwóch przedszkolach niepublicznych,
- w 2021 r. w jednym przedszkolu niepublicznym.

Wyjaśniając przyczyny braku przeprowadzenia w 2017 r. bezpośredniej kontroli, Prezydent wskazał, iż Gmina nie skorzystała z prawa przeprowadzenia kontroli bezpośredniej udzielonych dotacji, co nie oznacza, że nie poddano kontroli i weryfikacji sprawozdań rocznych z wykorzystania dotacji. Prezydent wyjaśnił również, iż rok 2017 był trudnym rokiem dla Wydziału Edukacji i Kultury ze względu na wypowiedzenia umów o pracę dotychczasowych pracowników. W 2017 r. zatrudniono nowych pracowników, w tym od końca marca 2017 r. Naczelnika Wydziału. Nowy zespół musiał mieć czas na zapoznanie się ze sprawami, specyfiką pracy, a także na wdrożenie się do obowiązków.

(Dowód: akta kontroli str. 570 - 582)

2.14 Prezydent wyjaśnił, iż istnieją potrzeby inwestycyjne w infrastrukturze technicznej, która jest wykorzystywana do realizacji zadań oświatowych. Do potrzeb tych należy: termomodernizacja budynku jednej ze szkół podstawowych, budowa przedszkola na Osiedlu Tysiąclecia, modernizacja boisk przy dwóch szkołach podstawowych, budowa sali do integracji sensorycznej przy przedszkolu specjalnym.

Gmina prowadziła szereg inwestycji ww. infrastrukturę techniczną. W okresie objętym kontrolą zostały zrealizowane następujące inwestycje:

1. 2017 r.:

- termomodernizacja budynków dwóch szkół podstawowych; wydatki w łącznej wysokości 3 241 441,46 zł sfinansowano ze środków własnych i RPOWŁ,
- zmiana sposobu użytkowania pomieszczenia gospodarczego na salę lekcyjną w jednej ze szkół podstawowych; wydatki 35 595,12 zł sfinansowano ze środków własnych,
- budowa parkingu na terenie jednego z zespołów szkolno-gimnazjalnych; wydatek 266 909,47 zł sfinansowano ze środków własnych,
- termomodernizacja budynków jednego z przedszkoli publicznych; wydatki 19 065 zł sfinansowano ze środków własnych i RPOWŁ,
- drobne zakupy inwestycyjne realizowane w przedszkolach o wartości 9 839,76 zł, sfinansowano ze środków własnych.

2. 2018 r.:

- położenie kostki brukowej na wjeździe do jednego z publicznych przedszkoli; Wydatek 47 719,14 zł sfinansowano ze środków własnych,
- rozbudowa budynku jednego z publicznych przedszkoli i budowy parkingu; koszt inwestycji 979 037,37 zł sfinansowano ze środków własnych,

⁵⁰ Uchwały Rady Miejskiej w Radomsku: nr XXXV/247/17 z 30 stycznia 2017 r., nr XLVIII/395/18 z 26 stycznia 2018 r., nr V/57/19 z 20 marca 2019 r.

3. 2019 r.:

- wykonanie monitoringu zewnętrznego przy jednej ze szkół, koszt – 22 551,71 zł; adaptacja pomieszczenia mieszkalnego na salę lekcyjną – 72 099,87 zł; modernizacja boiska wraz z budową bieżni i skoczni w jednej ze szkół podstawowych – 149 797,01 zł; wykonanie nawierzchni poliuretanowej na bieżni w jednej ze szkół podstawowych – 64 925,55 zł; ww. wydatki sfinansowano ze środków własnych,
- utworzenie punktów dydaktycznych przy trzech szkołach podstawowych o wartości – 55 575 zł, 69 684,31 zł i 60 000 zł; ww. wydatki sfinansowano ze środków własnych i RPOWŁ.,
- termomodernizacja budynków: jednej ze szkół podstawowych – 59 655 zł i jednego przedszkola – 1 026 130,60 zł; ww. wydatki sfinansowano ze środków własnych i RPOWŁ.;
- wykonanie ogrodzenia wokół jednej ze szkół podstawowych – 38 579,43 zł oraz ogrodzenia placu szkolnego w jednej ze szkół podstawowych – 92 365 zł, położenie koski brukowej przy jednym publicznym przedszkolu – 29 690 zł; ww. wydatki sfinansowano ze środków własnych,
- zakup: kotła warzelnego parowego dla jednej ze szkół – 11 414,40 zł, pieca piekarniczego dla jednej ze szkół – 14 997,99 zł, wiaty bieżni skoku w dal dla jednej ze szkół – 11 500 zł, wyposażenia na plac zabaw dla jednej ze szkół – 29 191,59 zł, pieca konwekcyjnego – parowego dla jednego przedszkola – 30 000 zł, zmywarki do naczyń – 20 848,50 zł; ww. wydatki sfinansowano ze środków własnych;
- utworzenie pracowni przy jednej ze szkół, której koszt wyniósł 54 713,77 zł, sfinansowano ze środków własnych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- budowa bieżni wokół boiska przy jednej ze szkół; wydatek 162 433,19 zł sfinansowano ze środków własnych .

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.15. W związku z likwidacją w 2017 r. gimnazjów i włączeniem uczniów klas gimnazjalnych do ośmioletnich publicznych szkół podstawowych poniesiono wydatki w wysokości 213 512,99 zł, z tego: 99 821 zł (w tym 50 tys. z subwencji oświatowej) na odprawy dla nauczycieli w związku z likwidacją etatów, 9 000 zł na zakup pomocy dydaktycznych, 32 592,12 zł na adaptację pomieszczenia gospodarczego na salę lekcyjną oraz 72 099,87 zł (w tym 10 000 zł z subwencji oświatowej) na przekształcenie pomieszczenia mieszkalnego na salę lekcyjną.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.16. Prezydent wyjaśnił, iż majątek zespołów szkolno-gimnazjalnych w skład, których wchodziły zlikwidowane gimnazja, stał się majątkiem szkół podstawowych.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.17. W związku z pandemią COVID-19 Gmina poniosła następujące wydatki związane z realizacją zadań oświatowych: w 2020 r. - 124 150,83 zł m.in. na zakup maseczek, rękawiczek, płynów do dezynfekcji, dozowników do mydła, termometrów bezdotykowych, przyłbic; w 2021 r. – 16 998,12 zł m.in. na zakup maseczek rękawiczek, płynów do dezynfekcji, dozowników do mydła. Ww. wydatki zostały sfinansowane ze środków własnych Gminy.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.18. W Gminie nie dokonano zmniejszenia wydatków na realizację zadań oświatowych w związku z pandemią COVID-19.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.19. Gmina realizowała spoczywające na niej zadania oświatowe, jednak jak wyjaśnił Prezydent, przy większych nakładach Gmina mogłaby sfinansować dodatkowe zajęcia na rozwój dzieci uzdolnionych, na zajęcia wyrównawcze, na zajęcia dla dzieci z problemami edukacyjnymi, a także na zajęcia sportowe. Wysokość środków potrzebnych na ww. zajęcia jest trudna do oszacowania.

(Dowód: akta kontroli str. 556 - 567)

2.20. Prezydent wyjaśnił, iż Urząd sprawował nadzór nad prawidłowym prowadzeniem obsługi finansowo-księgowej przez CUW w obszarze oświaty poprzez bieżącą analizę miesięcznych sprawozdań budżetowych, przede wszystkim pod względem realizacji założonego planu finansowego oraz weryfikację ww. sprawozdań pod względem formalnym i rachunkowym. Prawidłowość prowadzonej dokumentacji i ewidencji księgowej oraz rzetelność danych ujętych w sprawozdaniach budżetowych kontrolowana była przede wszystkim przez Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej⁵¹. Ponadto roczne sprawozdania budżetowe weryfikowane były przez osobę sporządzającą sprawozdania zbiorcze w zakresie zgodności budżetu miasta z wydrukami z ewidencji księgowej CUW - zestawieniami obrotów i sald pod względem wykonania dochodów i wydatków ogółem za dany rok budżetowy. Prawidłowość wydatkowania i rozliczania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych sprawdzana była przez Urząd poprzez weryfikację sprawozdań przekazywanych przez CUW dotyczących realizacji dotacji.

(Dowód: akta kontroli str. 570 - 582)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie finansowania zadań oświatowych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwagi ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁵¹ Ostatni audyt w CUW został przeprowadzony w 2017 r., a następny planowany jest na 2022 r.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, 29 listopada 2021 r.

Kontroler
Ryszard Lewiński
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

.....
podpis